

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8122 Dep

0032 Oslo

Oslo, 25.01.2008

Vår ref.: 7-048.1/VW/SS/MJ

Høringssvar på Sørheimutvalgets rapport "Forslag til forbedring av overføringssystemet for kommunene"

Nasjonalforeningen Demensforbundet viser til høringsbrev av 26. oktober 2007 og takker med dette for muligheten til å komme med innspill til Sørheimutvalgets rapport.

Vi ønsker å gi noen generelle merknader til dagens inntektssystem, og utvalgets signaler om at de i sine vurderinger har lagt stor vekt på hensynet til lokal forankring og lokaldemokrati.

Nasjonalforeningen Demensforbundet har lest rapporten med tanke på egen målgruppe: demenssyke – både hjemmeboende og i institusjon, og deres pårørende. Delplan til Omsorgsplan 2015: "Den gode dagen", gir en god oversikt over utfordringene og kravene til gjennomføring i den enkelte kommune.

Nasjonalforeningen Demensforbundet støtter den nasjonale overordnede målsettingen om likeverdig tjenestetilbud, uavhengig av hvor i landet du bor. Regjeringen uttaler i Demensplan 2015 at målet er å gi kommunesektoren rammevilkår som kan styrke kommunene som tjenesteproducent. Videre at det er fulgt opp gjennom en kraftig vekst i kommuneøkonomien de siste årene, og at det har gitt grunnlag for å øke kapasiteten, bedre kvaliteten og heve kompetansen i omsorgstjenestene generelt og i demensomsorgen spesielt. Imidlertid får Demensforbundet mange meldinger om store variasjoner mellom kommunene i inntekstnivå og tjenestetilbud. Mange melder om kutt i budsjettene til sykehjem, hjemmebasert omsorg, demensteam og dagsenter for personer med demens. Begrunnelsen er dårlig kommuneøkonomi og at det må være streng prioritering – også på kommunens lovpålagte tjenestetilbud. Det viser et gap mellom pene ord i Demensplan og den praktiske virkelighet.

Nasjonalforeningen Demensforbundet har merket seg at medlemmer i utvalget har pekt på at mandatet de fikk tok opp en rekke utfordringer for kommunesektoren, men at utvalget ikke var gitt handlingsrom for å finne de gode løsningene, bl.a. ved å gjennomgå kostnadsnøklerne. Slik Demensforbundet leser rapporten vil forslagene innebære en videreføring av inntektsforskjellene. Målet med likeverdig tjenestetilbud har ikke vært et overordnet prinsipp i arbeidet. Utvalgets anbefaling er ikke tilstrekkelig til å sikre innbyggerne et likeverdig tjenestetilbud.

Rapporten slår fast at inntektssystemet er Stortingets og Regjeringens redskap for å sette kommunene i økonomisk stand til å innfri målsettinger innenfor de nasjonale velferdstjenestene. Staten skal med sin utjevningsspolitikk bidra til at det kommunale tjenestetilbudet ikke varierer for mye mellom kommunene, mens kommunene skal sikre at offentlige velferdstjenester er tilgjengelige til hele befolkningen. Systemet er bestemmende for det sikkerhetsnettet innbyggerne har når helsa svikter og det blir behov for pleie og omsorg.

Nasjonalforeningen Demensforbundet forventer derfor at det gjøres radikale grep nå som fører til et inntektssystem som sikrer at kommunene får stabile og forutsigbare inntektsrammer framover. Det må være stabilitet i tjenestetilbudet.

Konklusjon:

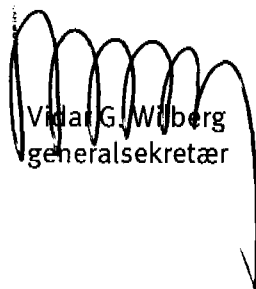
Nasjonalforeningen Demensforbundet mener at ressurser til gjennomføring av nasjonale tiltak må øremerkes for å nå målet om likeverdig tjenestetilbud og få gjennomført nye tiltak i planer jf. Demensplan 2015. Demensforbundet har merket seg at Regjeringen ønsker at demenstilbudet i kommunene skal utvikles som en integrert del av den samlede helse- og sosialtjenesten. Derfor bør hele helse- og omsorgsområdet "løftes ut" og finansieres på en slik måte at tilbudet og kvaliteten oppfyller det nasjonale mål om et likeverdig tjenestetilbud i alle landets kommuner.

Alternativ til øremerking:

- Det må overføres tilstrekkelig med penger til kommunen for å yte lovpålagte tjenester og nå Stortingets/Regjeringens uttrykte mål for tjenesteområdet.
- Fange opp uforutsette ting og inntektssvingninger – for å sikre langsiktige og forutsigbare tjenester/kommuneøkonomi. Inntektsgarantitilskudd.
- Kompensasjon for ressurskrevende brukere, uansett alder. Aktuelt ved forsterket tilbud til demenssyke.
- Kartlegging av tjenestebehov og spesielle utfordringer for å dokumentere ressursbruk. Det trengs bedre analyser som kan gi uttrykk for utgiftsbehovet jf mål og kvalitet. Kommunene skal bruke kartleggingsverktøy bl.a. IPLOS for å avdekke behov for ressurser i pleie- og omsorgssektoren. Da er det viktig å bruke tilleggskartlegging og evt. diagnose for å fange opp bl.a. lettere og middels grad av demenssykdom. Individuelle tilrettelagte tjenester med kvalitet koster.

Vi håper våre innspill vil bli tatt med i den videre prosessen.

Med vennlig hilsen

Vidar G. Wilberg
generalsekretær

Sigurd Sparr
leder, Nasjonalforeningen Demensforbundet